

Marie elää unelmaansa

E. Sarkama-Voigt

KUKA KOPUTTAA OVELLESI

Kuka on ulkona, kuka koputtaa,
kuka haluaa, minut niin hiljaa,
niin hiljaa herättää.
Sehän on sinun sydänrakkaasi.
Nouse ylös
ja laske minut luoksesi!
Älä anna minun enää odottaa,
näen kuinka aamu jo sarastaa.
Kaksi kirkasta tähteä,
miten mielelläni viipyisin luonasi.
Ja tyttö ovensa avasi,
pyysi hänet sisälle,
lumivalkean kätensä ojensi.
Kaukana lauloi satakieli,
tyttö puhkesi kyyneliin.
Oi älä itke rakkaani,
vuosien jälkeen olet omani.
Menen sotaan vihreälle nummelle.
Se nummi vihreä on niin kaukana.
Siellä missä ihanat
trumpetit raikaavat,
siellä on kotini,
Oi rakkautta
vihreässä maassa!

*Kansanrunokokoelmasta Pojan ihmetorvi
Des Knaben Wunderhorn
Säv. Gustav Mahler*

Sisällysluettelo

ODOTETTU, KAIVATTU

Se on tyttö

Pitäisikö kertoa?

Tutkimusmatkailijan sielu

Terveisiä Troidhaugenista

Clara-Gertrude-Marie

Syreenintuoksuinen juhlahetki

TAITEILIJÄELÄMÄÄ

Bettinan suuri hetki

Teatterirakkautta

Kilpailevat Paminat

Kuin minun Clarani

Kenestä uusi johtaja?

MISSÄ IHANAT TRUMPETIT RAIKAAVAT

Äiti ja taiteilija

Pariutumista kesän helmassa

Tämä on meidän laulumme

Kuka koputtaa ovellesi

Vieläkö olet rakastunut Annaan?

Rakkautena kauneus

Miksi niin surullinen laulu?

Surun huumaa

Komea aviomies

Wertherin rakastettu

Onko minulla toivoa?

Salaliittolaiset

Haikeita päiviä Reinin rannalla

Poikamiespäiviä Jenassa

AGATHE, CARMEN, MIGNON

Saksalainen kansallisooppera

Paluu taikametsään

Kevään odotusta

Morsiusseppeleen taika

Loistokkaat aariat

Onko se hän?

Ystäviä ja rakastettuja

Mignon - missä sitruunapuut kukkivat

Carmen olohuoneessa

UUDELLE VUOSISADALLE

Suuren juhlan aihe

Leivoksia ja ilmapalloja

Eräs herra Lundström

Missä maailmassa me elämme?

Charlotte yllättää

Tähtisumua

UUDEN ELÄMÄN KYNNYKSELLÄ

Wien vuonna 1900

Komeat kulissit

Kahvilaelämää

Kasvava älymystö

Mahtimies Mahler

Juutalaiset kulttuurin vartiaina

Vetovoimainen metropoli

Kulissin kääntöpuoli

MARIEN TULIKOE

Voisitko rakastaa?

Kokeneita vastaanättelijöitä

Omaperäinen taiteilija

Carmen räjäyttää pankin

Perheongelmia

Charlotten muotikauppa

Maison Sophie-Charlotte
Valjussa huoneessa
Puut kukkivat jo Praterissa
Täydellisyys

IHANA HAIKEA KESÄ

Kaikki rakkaat
Oj, armas aika lapsuuden
Mitkä ovat tunteesi, Marie?
Tämä ei ole viimeinen kesä
Ensimmäinen junamatka
Mahtipontinen Berliini
Kartano järven rannalla
Suunnitelmia
Kummallisia perhesuhteita
Uusromantiikkaa
Kuumaa hiekkaa, raikkaita tuulia
Avaa minulle sylisi
Kadonnut muusa
Suhdetoimintaa
Yleisön pyynnöstä
Iloa, kaihoa, kyyneleitä
Luopumisen tuska

WIENIÄ VALLOITTAMASSA

Uusi koti
Kuka on Marie Rosener?
Oopperanjohtajan uusi rakkaus?
Franz, miten voit?
Toivottuja vieraita
Iloinen jälleennäkeminen
Onko se äiti?
Loistava Despina
Erilainen Pamina
Luottamusta, kateutta, loistokkuutta
Hovineuvoksettaren juonet

Surun ja onnen kyynel
Valmiina taistoon

ODOTETTU, KAIVATTU

Se on tyttö

Oli vielä huhtikuun alkupuolen koleaa, varjoisissa kohdissa puiden alla oli vielä hieman lunta, keväästä ei juuri ollut merkkejä Ilmin suuressa puistossa Marien odottaessa Franz Burmeisterin saapumista. Mutta ei aikaakaan, kun maasta jo nousisi vihreää ja puihin puhkeaisivat ensimmäisten lehtien ujut alut.

Parin viikon ikäinen Clara-tyttönen oli nyt ensimmäistä kertaa ulkona. Marie työnsi lasta muodikkaissa vaunuissa, joissa oli punottu koriosa ja isot pyörät. Hän odotti jännittyneenä Franzin näkemistä. Olihan erosta kulunut jo nelisen kuukautta. Nuoren äidin sydän oli pakahtumaisillaan, oli niin paljon mistä hän halusi keskustella rakastettunsa kanssa.

Puccinin La Bohemen viimeisten näytösten päätyttyä Marie oli lähtenyt Dresdenistä perheensä luokse Weimariin viettämään joulua ja odottamaan lapsensa syntymää.

Franz oli lähtenyt Pariisiin tapaamaan kuuluisaa bakteriologia, jolta hän toivoi saavansa apua sairauteensa, joka oli alustavasti määritelty trooppiseksi sairaudeksi.

Ja vihdoinkin, pitkän odotuksen jälkeen, Marian ilmestymispäivänä, tuona merkittävänä kevättalven aurinkoisena päivänä 1898, lumien sulamisaikaan, Weimarissa syntyi odotettu tyttövauva.

Poissa oli kaikki se dramatiikka, joka oli saattanut maailmaan puolitoista vuotta sitten Marien ensimmäisen lapsen, Raineriksi kastetun pojan.

Heti tyttövauvan syntymisen jälkeen Marie oli kirjoittanut Franz Burmeisterille Rüdeshelmiin:

”Rakas Franz, olen hämmentynyt, mutta onnellinen. Synnytin eilen tyttären, juuri sellaisen, jota olemme toivoneet. Olen pahoillani, ettet voinut olla mukana tapahtumassa. Ajattelin kuitenkin sinua. Uskon sinunkin ajatelleen minua, sillä niin vahvasti tunsin läsnäolosi.

Kuitenkin olen haikea. Syynkin tiedät. Asialle ei voi mitään, ainakaan tällä hetkellä. Mutta jos toivot minun kuitenkin ryhtyvän joihinkin toimenpiteisiin, ilmaise se selkeästi, ole hyvä.

Pysyttele toistaiseksi Rüdesheimissa perheesi luona. Olet vielä heikko ja tarvitset ympärillesi huolehtivia ihmisiä, mutta jos suinkin jaksat, tule Weimariin, haluan sinun näkevän pienokaisen.

Olen onnellinen siitä, että se on tyttö. Olinkin aivan varma, että lapsi olisi tyttö. Ja niinhän se oli. Kaikki meni niin kuin lupasinkin.

Se on niin suloinen. Vaaleat hiukset – ainakin toistaiseksi. Ja siniset silmät. Olen kyllä kuullut, että useimmat lapset syntyvät sinisilmäisinä. Uskon niiden jäävänkin sinisiksi.

Sinua aina rakastava Marie.

Pitäisikö kertoa?

Marie näki jo kaukaa Franzin tutun hahmon. Hän näytti laihtuneelta ja kalpealta.

- Mariechen, Franz kuiskasi sulkiessaan rakastettunsa syleilyynsä. Kyyneleet valuivat pitkin nuoren naisen poskia.

- Älä itke, Mariechen, vielä minä tästä paranen, Franz sanoi. - Älä itke rakas, hän toisti. Hän pyyhki Marien kyyneleitä nenäliinaansa.

- Anteeksi, Marie sanoi. - Eihän tässä todellakaan ole mitään syytä itkuun. Päinvastoin.

- Tässä hän nyt sitten on, Marie sanoi.

Franz kurkisti vaunuun. Peiton alla lepäsi pieni tyttölapsi päässään röyhelöhilkka.

- Päivää, Clara, Franz sanoi tytölle. - Mariechen, hän on todella suloinen lapsi.

- Vanhoista kuvista päätellen hän muistuttaa minua, Marie sanoi.

- En olisi koskaan uskonut kokevani tätä hetkeä. Hardangerin laaksossa, taikavuorella, tapahtuu todella ihmeitä! Franz hymyili.

- Haluatko ottaa tytön syliisi? Marie tiedusteli.

Hän ojensi huopaan käärityn lapsen Franzille.

Clara avasi siniset silmänsä. Pienokainen siristeli hetken kirkasta ilmaa ja aukoi suutaan kuin olisi halunnut sanoa jotain.

- Minä panen tytön takaisin vaunuun. Ettei se vain putoa. En ole tottunut vauvoihin, Franz selitti.

- Tyttö on vahvaa tekoa, vaikka ei suuren suuri olekaan, Marie vakuutteli. - Se oli heti varsin pirteä. Kaikki meni suurenmoisesti. En pelännyt ollenkaan.

- Tai, kyllä hieman, hän tunnusti. - Jos se ei olisikaan tyttö, kuten lupasin.

- Tämä on ihmeellistä, Franz sanoi. - Tällainen lumoava pieni olento.

- Wilhelm on kovin ihastunut tyttöön, Marie sanoi. - Nyt hänellä on mielestään täydellinen perhe.

Marie odotteli huolestuneena Franzin reaktiota kuulemastaan.

- Minä en millään haluaisi riistää häneltä hänen iloaan, hän selitti. - Mutta mitä minä sitten voin tehdä?

- Näissä olosuhteissa ei ole kai järkevää tehdä juuri mitään, Franz sanoi. - Ei ainakaan toistaiseksi. Minulla ei ole voimia mennä kanssasi naimisiin. En voi tarjota sinulle turvallista elämää. Ehkä on parasta jatkaa vain näin. Mutta heti kun paranen...

- Kävellään vähän, Marie ehdotti. - On niin paljon puhuttavaa.

- Hengästyn nykyään helposti, Franz selitti. - Todella harmittavaa. Minä, joka olen tottunut liikkumaan...

- Mistä se johtuu? Marie kysyi
- Kai vahvoista lääkkeistä. Ehkä sydämenikin on rasittunut. Olen aina luullut, että minulla on vahva sydän. Ehkei niin olekaan...

- Marie, kävi miten kävi, minä olen onnellinen tästä lapsesta, Franz sanoi. - Sinun täytyy muistaa se. Äläkän kannu huonoa omaatuntoa. Ethän ole tehnyt mitään väärin.

- Turha sinun on viedä rahojasi hotelliin, Marie sanoi. - Voit yöpyä vanhempieni luona. Nukut tietysti minun huoneessani. Siellä on kaikki ennallaan. Lotte-nukkekin. Hän saa pitää sinulle seuraa.

- Laiha lohtu, Franz nauroi. - Taidan kuitenkin asua hotellissa. Tulen huomenna käymään. Tahdon näyttää isoäidille Sudanissa ottamani valokuvat.

- Isoäiti on innoissaan siitä, että on saanut nähdä jo kolmannen lapsen lapsenlapsensa. Hän sanoo, ettei millään malta kuolla. Aikaisemmin hän luuli kuolevansa heti seuraavana päivänä.

- Epäilen kuitenkin, että hän saattaa toteuttaa aikeensa, Franz sanoi. - Harvoin kukaan elää yli satavuotiaaksi. Vaikka onhan siihen vielä joitakin vuosia. Kenties hän pääsee näkemään vielä seuraavan vuosisadan alun.

- Minun on vaikea ajatella elämää ilman Gertrude Schönaueria, Marie sanoi. - Ajatuskin tekee kipeää. Mutta elämä tekee sellaista.

- Mitä kaikkea vielä joutuukaan kokemaan. Siksi kai pitäisi olla kiitollinen tästä hetkestä. Kaikki on vielä hyvin. Ja olenhan minä.

- Franz, sinähän tiedät, ettei ole mennyt päivääkään, ettenkö olisi ajatellut sinua. Välillä olen epätoivon kuilussa, mutta pian taas toivoa täynnä.

Usein vain istun ja katselen nukkuvaa lasta, Marie selitti. - Se on niin luottavaisen ja tyynen näköinen. Kuin vain lapsi voi olla. Ja kun se avaa siniset silmänsä, näen niissä sinun silmäsi.

Marie näki kyöneleitä Franzin silmissä. - Minäkin olen onnellinen tästä lapsesta. Joko se laulaa?

- Ei kyllä oikeasti, Marie naurahti. - Jotain viitteitä on siihen suuntaan. Minä en saisi odottaa liikoja. Lapset kasvavat ja kehittyvät omaan tahtiinsa. Loppujen lopuksi emme voi muovata heitä omien toiveittemme mukaiseksi. Jos toiveemme toteutuvat, yllätys on sitäkin mieluisampi.

- Tulet kai pian käymään Rüdesheimiin, Franz tiedusteli. - Tule yhdessä isoäitisi kanssa. Ota Clara mukaasi. Vanhempani näkisivät varmaan mielellään teidät molemmat.

- Vaikka isoäiti Gertrude on iältään vanha, hän on mieleltään se sama nuori nainen, joka seurusteli isosetäsi kanssa, Marie sanoi.

- Hän osaa suhtautua hyvin kaikkiin minun "toilauksiini". Melkein yllyttää niihin. Olemme kuin kaksi rakastunutta hupakkoa. Meillä on melkoinen salaliitto.

Marie vakavoitui.

- Kenties olisi vain parasta kertoa kaikki. Ja kestää seuraukset pystyssä päin.

- Älä tee sitä, Marie, pyydän, Franz sanoi. - Se tekisi meidän kaikkien elämän vaikeaksi. Kaikki kärsisivät. Kukaan ei voittaisi siitä mitään.

- On enemmän kuin surullista, ettei isoäiti koskaan saanut elää rakastettunsa kanssa. Siksi meidän asiamme ovat hänelle niin tärkeitä.

- Ajattele Franz, kohta on vuosi 1900, Marie sanoi.

- Missä me silloin olemme? Franz ihmetteli. - Näenkö yleensä edes uutta vuosisataa?!

He kävelivät kohti roomalaista taloa.

- Vain muutaman viikon päästä on Humperdinckin Hannun ja Kertun ensi-ilta, Marie kertoi. - Oli hupaisaa harjoitella raskauden viimeisillä viikoilla, kun Kerttu oli niin hyvin syötetyn näköinen. Todellisuudessa Hannu ja Kerttu näkevät nälkää.

- Bettina on innoissaan päästessään näyttämään osaamistaan elämänsä ensimmäisessä tehtävässä. Olemmekin odottaneet tätä siitä lähtien kun näimme Hannun ja Kertun maailmanensi-illan Weimarin oopperassa.

- Carmen on jo myös hyvässä mallissa. Olen saanut tarjouksia monista teattereista. Minua on pyydetty Berliiniin ja Leipzigiin esittämään Lolaa ja Neddaa. Dresden on myös kiinnostunut kuulemaan minua Agathena. Tietysti menen sinne. Siellähän se on syntynytkin.

- Mitä se bakteriologi sanoi sinulle? Oletko saanut uusia lääkkeitä?

- Olen kokeillut moniakkin, Franz sanoi. - Useimmat saavat minut voimaan vielä huonommin. Ehkä olisi parempi olla ottamatta yhtään mitään. Elimistö voisi puhdistua kaikista myrkyistä. Kunpa vain tietäisin!

- Professori Chereau on ehdottanut minulle lähtemistä Sveitsiin, Franz selitti.

- Lausannessa on parantolan tyyppinen laitos, jossa tehdään jatkuvasti tutkimuksia ja kokeillaan uusia lääkkeitä. Ilmaston pitäisi siellä olla ihanteellinen.

- Minua kauhistuttaa ajatus joutua sidotuksi vuoteeseen. Haluan olla vapaa. Enhän ole nähnyt kuin vain osan tästä maailmasta. Enkä ole kadottanut haluani nähdä uusia seutuja. Minussa elää yhä tutkimusmatkailija. Ehkä voisin tehdä Sveitsissä ainakin kävelyretkiä. En kestä paikallaan oloa.

- Mutta jos voisit siellä parantua, Marie selitti. - Eikö se kuitenkin ole parempi vaihtoehto? Voin käydä siellä sinua katsomassa.

- Ja jos vain jaksat, voisit tehdä sielläkin työtä, Marie ehdotti. - Sinä olet niin lahjakas.

- Tutkielmani ranskalaisesta runoudesta on jo tuonut minulle mainetta loistavana analyytikkona, Franz kertoi. - Esseistäni on sanottu, että niissä on paljon uutta tietoa, sellaista, mikä valottaa asioita aivan uudesta näkökulmasta.

- Olen lukenut vaikka kuinka monta kertaa Laaksoissa ja Vuoriteillä, Marie hymyili. - Se tekee minut onnelliseksi. Tuskin monikaan tajuaa, että olet kirjoittanut meistä, hän lisäsi.

- Jospa saisimme säilyttää salaisuutemme vain itsellämme. Silti haluaisin julistaa koko maailmalle, kuka on tuo vuorten rakastettu tyttö. Haluaisin huutaa sen koko maailmalle! Hän on Franzin oma rakastettu, Marie!

- Muistat kai, että ostin sinulle Firenzessä sormuksen Porta Rossa -kadulla, Franz hymyili. - Ja vihkiminen tapahtui Ullensvangin kirkossa.

- Kuinka voisin unohtaa, Marie säteili.

Franz kurkisti vielä kerran vaunun sisään kahteen siniseen silmään röyhelömyssyn keskellä.

- Mahtaako Clara tunnistaa minut? hän ihmetteli.

- Totta kai hän tuntee sinut, Marie vakuutteli.

- Näkemiin pieni suloinen Clarani, Franz puheli vaunussa lepäävälle lapselle.

Tutkimusmatkailijan sielu

Franz Burmeister oli kutsuttu seuraavana päivänä aterialle Rosenerin perheen luokse Fliederwegille. Hän oli tuonut mukanaan Kreikassa, Turkissa, Egyptissä ja Sudanissa ottamansa valokuvat.

- Hienoja kuvia, Arnold Rosener kehui. - Hienoa, että on keksitty tämä valokuvaaminen. Ei tarvitse itse mennä paikan päälle.

- Franz voisi ansaita elantonsa valokuvaajana, Minna sanoi. - Voisi kuitenkin olla helpompaa kuvata omassa ateljeessa kuin kiipeillä vaarallisissa paikoissa.

- Kunnollisia valokuvaajia ei ole vielä kovin paljon, Arnold Rosener sanoi. - Siksi heillä onkin runsaasti töitä. Louis Heldin ateljeessa kuvauttavat itsensä kaikki kynnelle kykenevät suurherttuaperhettä myöten.

- Vaarassakin on oma viehätöksensä, Franz sanoi.

- Taikauskoiset puhuvat hautarauhan rikkomisesta, mutta minä vain yksinkertaisesti halusin nähdä paikan, jossa isosetäni oli kaivamassa. Nyt työt on keskeytetty, mutta jonakin päivänä niitä jatketaan. Silloin haluaisin olla mukana.

- Hänellä on tutkimusmatkailijan sielu, isoäiti sanoi. - Siinäkin hän muistuttaa isosetäänsä.

- Ja tarve nähdä outoja ja eksoottisia maita ja käydä paikoissa, joissa hänen runoilijanmielensä saa uusia elämyksiä, Franz lisäsi.

Franz Burmeisterin arveltiin saaneen bakteeritartunnan matkallaan sodan runtelemassa Sudanissa, missä hygieeniset olosuhteet olivat vähintään arveluttavat.

Sudan, joka oli suurempi kuin puolet Euroopasta, oli jo vuosia taistellut itseään vapaaksi englantilaisten johtamasta Egyptistä.

Kristityn Franzin, joka edusti sudanilaisten mielestä eurooppalaista siirtomaaherruutta, oli varsin uskaliasta mennä maahan, jossa arabit suhtautuivat karsaasti kaikkeen mikä edusti ulkomaalaisuutta.

Nuori saksalainen, joka puhui myös ranskaa sujuvasti, onnistui kuitenkin antamaan itsestään varsin neutraalin vaikutelman osoittamalla pelkästään tieteellistä ja arkeologista mielenkiintoa tähän eksoottiseen maahan.

Vuonna 1898, juuri Franzin paluun jälkeen, Englannin onnistui suistaa vallasta arabihallitsijat pitkäaikaisten kahinoiden jälkeen.

- Vaikka maa oli sekasortoinen, onnistuin kuitenkin liikkumaan siellä, vaikka en voinut koskaan olla täysin varma turvallisuudestani, Franz selitti.

Aterian jälkeen Franz ja isoäiti vetäytyivät isoäidin huoneeseen keskustelemaan.

Isoäiti katseli ääneti Franzin hänelle ojentamia valokuvia.

- Oletan, että näissä kuvissa on se alue, jolla Franz jäi loukkuun käytävään, Gertrude Rosener sanoi.

- Se on juuri se, Franz vahvisti. - Alue on jostain syystä jätetty entiselleen. Ehkä kaivauksia on tarkoitus jatkaa joskus myöhemmin. Jos silloin vielä olen hengissä, haluaisin olla mukana.

- Eikö sinua yhtään pelota, isoäiti ihmetteli.

- Ei, tai jos pelottaisikin, en välittäisi siitä. Haluan jatkaa isosetäni aloittamaa työtä. Mitä kaikkea nuo rauniot voivatkaan kätkeä sisäänsä. Olen suunnattoman utelias.

- Sitten kai mikään järkipuhe ei saa sinua muuttamaan mieltäsi, isoäiti Rosener naurahti.

- Ei, Franz sanoi. - Ehdottaisin kuitenkin, että nauttisimme tätä erityistä viinijuomaa, jonka olen tuonut mukani Sudanista. Kaataisinko?

- Tämä maistuu luumulta tai taatelilta, isoäiti sanoi. - Erikoinen voimakas, kuitenkin pehmeä maku.

- Resepti on luultavasti hyvin vanha, Franz sanoi.

- Kiitos, että annoitte tyttövauvalle minun nimeni, isoäiti sanoi. - Se oli kauniisti tehty.

- Minä en osallistunut nimivalintaan millään tavalla, Franz sanoi. - Vaikka minullakin saattaa olla osuuteni asiaan, tyttö on täysin Marien oma luomus, Franz hymyili.

- Olen niin onnellinen teidän puolestanne. Ja omastanikin, isoäiti sanoi. - Kuin itse olisin saanut lapsen oman Franzini kanssa.

- Joskus mietin, että Mariella täytyy olla melkein ylimaallisia kykyjä. Jos hän päättää jotain, niin tapahtuu, Franz sanoi. - Luulen hänen toivoneen tytärtä niin kovasti, että hän sai kun saikin sellaisen.

- Jospa Marie ei vain pettyisi. Hän on täysin varma, että lapsesta tulee laulaja, isoäiti sanoi. - Vaikka luulenpa hänen tässäkin asiassa olevan oikeassa.

Terveisiä Troidhaugenista

Päivällisen jälkeen Marie saapui Claran kanssa tervehtimään vanhempiaan ja näyttääkseen Franzille Edvard Griegin

lähettämän kirjeen.

”Liebe Marie, olen iloinen saadessani kuulla, että olet nyt pienen tyttövauvan äiti. Ja olen iloinen, että olen omalla tavallani saattanut edesauttaa tätä erityistä tapahtumaa.

Minun suuri unelmani, Bergenin musiikkijuhlat, joista on tarkoitus tehdä jokavuotiset, ovat jo pitkällä valmisteluvaiheessa ja ensimmäisen kerran kesäkuun alussa.

Ohjelmisto ja esiintyjät ovat norjalaisia. Myöhemmin tarkoituksena on laajentaa musiikkipäivien antia kansainvälisemmäksi. Silloin kuulisimme mielellämme sinua ja Robert Wielandia.

Haluaisin nyt onnitella sinua ja lähettää kauttasi terveisemme Franz Burmeisterille. Emme toivo mitään niin hartaasti kuin hänen paranemistaan. Rukoilemme hänen puolestaan.

Laaksoissa ja Vuoriteillä on erinomainen. Runoelman muoto ja kieli on perinteinen, kuitenkin uudenlainen. Lienemme niitä harvoja, jotka todella tietävät, mistä siinä puhutaan.

Olin katsomassa La Bohemea Dresdenissä. Olin taas kerran vaikuttunut sinun suurenmoisesta kyvystäsi tuoda esille oleellinen. Voin tunnustaa itkeneeni. Ja uskon niin tapahtuneen monelle muullekin.

Jos minulla riittää terveyttä, tulen katsomaan myös tulevia esityksiäsi. Carmenista tulee varmaan menestys.

Tulen tapaamaan teitä, jos liikumme samalla suunnalla. Siihen asti parhaimmat terveiseni. ”

Teidän Edvard Grieg.

Clara-Gertrude-Marie

Marie oli täynnä hellyyttä tytärtään kohtaan. Ollessaan poissa kotoa töiden tai muiden menojojensa takia hänellä oli kiire kotiin tyttövauvansa luokse.

Hän saattoi istua tuntikausia tytön kehdon ääressä katselemassa ja kuulostamassa. Tuudittaessaan lasta sylissä hän hyräili somia pikku lauluja, usein omatekoisia.

Tyttö itki harvoin. Ja jos itkikin, itku kuulosti vienolta ääntelyltä, kuin pienokainen olisi etsinyt jotain kaukaista, kadotettua säveltä. Kenties hän vain kokeili omaa ääntään.

- Clarasta tulee laulaja, nuori äiti ennusti. Ainakin hän toivoi niin. Siksi hän oli antanut lapselle kolmanneksi nimeksi omansa. Lapsi saisi kasteessa nimen Clara Gertrude Marie.

Tytön ensimmäiseksi kummiksi tulisi säveltäjä Robert Wieland, koska lapsi oli kastettu hänen nuorena kuolleen rakastettunsa Clara Jacobin kaimaksi. Kummiparikseen hän saisi äidin sisaren Charlotten.

Marien rakas isoäiti Gertrude olisi itseoikeutetusti yksi kummeista. Olihan tyttö saanut häneltä toisen nimensäkin. Gertrude Rosener oli ollut pojantyttyäriensä Marien ja Charlotten ymmärtävä tukija ja uskottu näiden lapsuudesta asti. Marie halusi kiittää häntä tällä kauniilla eleellä.

Isoäidistä tuntui melkein siltä kuin olisi itse saanut lapsen, sillä hän ei koskaan ehtinyt saada lapsia nuoruudenrakastettunsa, Rüdesheimista, Reininmaalta, kotoisin olevan nuoren miehen kanssa.

Lapsen äiti ajatteli aluksi, että isoäidin kummipariksi sopisi Franz Burmeister, jolla oli sama nimi kuin Sudanissa maanvyörymän alle menehtyneellä isosedällään. Isoäidin mielestä Franz muistutti setäänsä niin ulkonäöltään kuin luonteeltaan.

Monestakaan syystä se ei tuntunut oikein sopivalta. Niinpä kummiksi päätyi Marien parhaan ystävättären Bettina Buchwaldin aviomies Franz Steffens, jolle tehtävä olikin luvattu jo ensimmäisen lapsen syntymän yhteydessä.

Marie toiveena oli viettää ristiäisjuhlaa toukokuussa Rosenerin perheen puutarhassa syreenien kukkimisaikaan. Wilhelm vastusti ajatusta puutarhassa tapahtuvasta

kasteesta, sillä lapset oli aina kastettu kirkossa. Samaa mieltä olivat Wilhelmin vanhemmat.

Marie ajatteli sanoa, ettei asia kuulunut heille lainkaan. Kukaan muu kuin hän itse ei päättänyt, missä hänen lapsensa kastettaisiin. Hän kuitenkin jaksoi hillitä itsensä ja suostui Jakobin kirkossa tapahtuvaan pienimuotoiseen kirkolliseen kastetilaisuuteen. Siten vanha perinne jatkuisi. Virallisen ohjelman jälkeen tapausta juhlittaisiin Syreenitiellä.

Tilaisuus Jacobin kirkossa alkoi Robert Wielandin juhlavalla, holveissa riemukkaasti kaikuvalla urkusovituksella Bachin koraalista Wohl mir, dass ich Jesum habe, Kristus valo valkeuden.

Riemukas oli myös Händelin Mirjamin laulu oratoriosta Joshua.

*“Oh, had I Jubels lyre,
and Mirjams tunefull voice...”*

*“Jos minulla olisi Jubalin harppu
ja Mirjamin suloääni,
puhkeaisin ylistyslauluun...”*

Händel asui pitkään Englannissa kohoten siellä arvostettuun asemaan. Siksi useimmat hänen säveltämänsä teokset ovat englanninkielisiä. Tilaisuuteen laaditussa ohjelmalehtisessä oli saksankielinen käännös.

- Mutta Mariellahan on se, suloääni, Bettina kuiskasi miehelleen.

Yhteislauluna laulettiin Felix Mendelssohnin säveltämä Kiitä Herraa yö ja päivä, hän on luonut minutkin.

Tyttönen Clara uinui koko tilaisuuden ajan kumminsa Charlotten sylissä Minnan hänelle ompelemassa pitsiunelmassa. Saattoi vain toivoa, ettei tyttö pelästyisi ja alkaisi itkeä papin kastellessa seremonian mukaisesti lapsen pään. Äiti Marie kauhisteli tätä omituista tapaa.

Marie oli kutsunut kastetilaisuuteen Zwickauhun muuttaneen professori Jacobin. Professori Jacobi vastasi tulevansa mielellään. Hänestä oli kaunis ele antaa uudelle tulokkaalle hänen kuolleen tyttärensä nimi. Hän kävisi myös tyttärensä haudalla. Professori Jacobi suunnitteli siirtävänsä Claran lepäämään vaimonsa viereen Zwickauun kirkkomaalle.

Kutsuttu oli myös Robert Wielandin entinen vuokraemäntä rouva Erna Hoppe. Toistaiseksi rouva Hoppe ei ollut ottanut uutta vuokralaista. Marie epäili syyksi sen, että Robert Wieland oli ollut liian hankala tapaus. Nuori mies kun oli tullut ja mennyt mielensä mukaan, teki töitä öisin ja nukkui päivisin. Oli ollut vaikea tietää, milloin hän halusi ateriansa.

Ilmeisesti rouva Hoppe kaikesta huolimatta oli kiintynyt lahjakkaaseen nuorukaiseen. Hän halusi Robertin asuvan luonaan joka kerta, kun tämä oleskeli Weimarissa. Ja sehän sopi erinomaisesti heikoissa rahavaroissa olevalle muusikolle.

Pappi kehotti pään nyökkäyksellä kummeja asettumaan kastemaljan ääreen.

- Olemme jo toisen kerran kokoontuneet nuoremman hovineuvoksen, lakitieteen tohtori Wilhelm Ludwig von Schaunin ja hänen vaimonsa Marie Sophie Rosener-von Schaunin perheen lapsen kastetilaisuuteen. Kasteen tarkoituksena on antaa lapselle nimi, liittää hänet seurakuntaan ja meidän Herramme Jumalan yhteyteen. Olemme kiitollisia siitä, että Jumala armossaan on siunannut nuoren perheen uudella elämällä.

- Kastetta ovat todistamassa kummeina neiti Charlotte Elisabeth Rosener ja säveltäjä Robert Wieland. Kummeiksi ovat lupautuneet myös talousneuvoksen leski Gertrude Adele Rosener, omaa sukua Schönauer, sekä filosofian tohtori, tutkija Franz Edvard Steffens.

- Täten kastan näiden todistajien läsnä ollessa sinut Clara Gertrude Marie Isän ja pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Pappi otti kastemaljasta vettä ja valeli sillä kastettavan päälleen. Clara avasi silmänsä kuin ihmetellen, mitä oli tapahtumassa. Pappi otti valkean liinan ja kuivasi sillä lapsen pään.

- Jumala teitä kaikkia siunatkoon, pappi lopetti puheensa.
- Antakoon hän teille viisautta ja kykyä olla lapsen opastajina ja tukena vanhempien rinnalla hänen kaikissa elämänvaiheissaan.

Marie huokasi helpotuksesta. Tähän asti kaikki oli sujunut hyvin. Hän oli pannut merkille, ettei pappi ollut tituleerannut häntä miksikään.

Hän oli valinnut lauluikseen kaksi sopraanolle sävellettyä aariaa Händelin oratoriosta Messias. Ensimmäiseksi kuultiin aaria:

*Er weidet seine Herde,
ein guter Hirte....*

*Hän kaitsee lampaitansa
tuo paimen parahin...*

Toisenkin aarian sanoma oli lohdullinen.

*Wie lieblich ist der Boten Schritt
sie kündigen Frieden uns an...*

*Miten suloinen on sanomasi
se julistaa meille rauhaa...*

Yksi ja toinen pyyhki kyneleitä Bettinan laulaessa Max Regerin iki-ihanan Mariasta ja Jeesus-lapsesta kertovan laulun, Mariä Wiegenlied, Marian kehtolaulu.

*Maria sitzt am Rosenhag
und wiegt ihr Jesus Kind,
durch die Blätter leise
weht der warme Sommerwind.*

*Maria-äidin helmassa on
Jeesus-lapsonen.
Ruusustossa hiljaa
leijuu vieno tuulonen...*

Ilon kyyneleet nousivat nuoren äidin silmiin. Oliko koskaan kuultu mitään kauniimpaa. Äidin ja lapsen ympärillä ruusustossa leijui onnen auvon tuulonen, luottamus, rauha ja rakkaus.

Tilaisuuden päätteeksi laulettiin yhdessä Kevätvirsi. Mielet olivat virittyneet kiitokseen siitä, että talven selkä oli taittunut. Kukkat, puut, kasvit, koko luonto julisti ja ylisti Jumalan ihmetekoja.

Marie ajatteli haikeana, että yksi oli poissa ja sen mukana kaikki. Kenellekään tuskin tuli mieleen, että Marien ajatukset olivat kastetilaisuuden olleet Franz Burmeisterin luona. Ainoastaan isoäiti Gertrude tunsu Marien kaipuun.

Syreenintuoksuinen juhlahetki

Kirkkopihasta vieraat siirtyivät toiselle puolelle kaupunkia, Syreenitielle. Siellä odotti puutarhaan katettu juhlapöytä; vaaleanpunaisia ruusuja, mehua, kahvia, teetä, voileipiä, kakkuja ja leivoksia.

Kakut ja leivokset olivat tietysti kondiittorimestari Fritzin taidonnäytteitä. Hän oli edelleen Kultaisen Rinkelin kiistaton konditoriataiteen ylin mestari ja juhlien itseoikeutettu vieras.

Vieraat ihastelivat ja ihmettelivät Clara-tyttöstä, joka lepäsi vaunuissaan varjoisan puun alla. Clara avasi vähän väliä siniset silmänsä ja katseli uteliaana, minkälaiset kasvot milloinkin kurkiskelivat vaunuun. Hän heilutteli käsiään sinne tänne niin kuin tuonikäisillä vauvoilla on tapana, koska liikkeet eivät vielä ole hallinnassa.

Marien toivottiin laulavan jotain kevääseen sopivaa. Kevät olikin inspiroinut lähes kaikkia romantiikan ajan säveltäjiä.

Marie valitsi monista vaihtoehtoista Franz Schubertin Eichendorffin runoon säveltämän laulun Frühlingsglaube, Kevätuskoa.

*Die linden lüfte sind erwacht,
die säuseln und wehen Tag und Nacht.
O frischer Duft, o neuer klang.
Nun, armes Herze, sei nicht bang!
nun muss sich alles, alles wenden.*

*Taas kevätuulet huminoi,
ne ilakoivat päivin öin,
Oi raikas tuoksu, oi sointu uus,
Sä raikas oot, oi toukokuu
Nyt sydänhuolet unhottuu,
taas päivänhehku kaiken,
kaiken muuttaa voi.*

Marie esitti myös Edvard Griegin säveltämän laulun Kevät, Våren. Hän kertoi Griegin päässeensä pakahduttaviin kevään tunnelmiin Lofthus-nimisellä pienellä paikkakunnalla Hardangerin vuonon varrella. Hän vietti siellä useita kuukausia säveltäen, inspiroituen Vignen runoista, omenan- ja kirsikankukkien tuoksuista, vuoripurojen virroista ja kansanmiesten soittamista melodioista.

- Monet pitävät Kevättä yhtenä säveltäjän kauneimmista, Marie sanoi.

Kevätlaulun sävelkieli puhutteli raikkaalla tunteellisuudellaan. Myöhemmin Grieg teki myös orkesterisovituksen, josta tuli pian niin suosittu, että sitä soitettiin kaikkialla maailmassa.

- Minulle laulu herättää mieluisia muistoja Norjan-matkaltani, Marie kertoi. Hän ei selittänyt tarkemmin, minkälaisia muistoja.

- Grieg painotti sitä, että kyseessä ei ole viimeinen kevät Der letzte Frühling, kuten laulu on surumielisesti otsikoitu

Saksassa. Ei, Våren on kevään ylistys. Kevät tulee joka vuosi uudestaan ja herättää joka vuosi samat tunteet, saman hurman.

- Minulle tämä on hyvin merkityksellinen kevät, Marie hymyili. - Syykin on täällä konkreettisesti nähtävissä. Olen hyvin onnellinen tyttövauvastani Clarasta.

- Haluaisin vielä lopuksi laulaa tyttärelleni Brahmsin laulun Sandmännchen, Unijukan, kokoelmasta Volkskinderlieder, Saksalaisia kansanlauluja lapsille.

*Die Blümelein sie schlafen
schon längst im Mondenschein,
sie nicken mit dem Köpfchen
auf ihren Stengelein...
Schlafe, schlafe, du mein Kindelein.*

*Nyt kuutamossa uinuu,
tuo kukka kaunoisin,
sen varsi hento huojuu
pää painuu nuojuen...
Uinuos, uinuos lapsosein.*

- Hän taitaakin jo nukkua, Marie hymyili. - Kiitos, että olette tulleet tänne juhlimaan kanssamme tätä kevään ihmettä.

Pääskyselät kaartelivat sinisellä taivaalla pihapiirin yllä, syreenien parfyymi täytti lähitienoot.

TAITEILIJÄELÄMÄÄ

Bettinan suuri hetki

Pian lapsen syntymän jälkeen Marie palasi näyttämölle esiintyäkseen parhaan ystävättärensä Bettina Buchwaldin kanssa kevätkauden viimeisessä ensi-illassa, Grimmin satuun perustuvassa Humperdinckin Hänsel ja Gretel -opperassa.

Oopperan kantaesitys oli ollut Weimarissa 1894 Richard Straussin johdolla. Sieltä se oli aloittanut maailmanvalloituksensa ja kuulunut jo usean vuoden ajan oopperatalojen keskeiseen ohjelmistoon.

Hannu ja Kerttu ovat kaksi yksinäistä lasta vihamielisessä maailmassa, jossa heidän täytyy selviytyä omin voimin ja kohdata paha luonnonvoimien armoilla. He joutuvat kohtaamaan pelkoa, häpeää ja surua.

Oopperassa on myös huumoria, suojeluksen voima ja onnellinen loppu. Satu, mystiikka, realismi ja opetus yhtyvät siinä onnistuneella tavalla.

Bettinalle hänen ensimmäinen esiintymisensä koko illan oopperassa Hannuna oli jännittävä, pelottavakin kokemus. Hänen tukenaan oli Marien esittämä Kerttu, sillä sisaruksilla on paljon yhteisiä lauluja ja kohtauksia. Bettina touhusi valloittavana polvihousuisena poikana ja tuntui nauttivan näyttämöllä olostaan. Ystävykset panivat parastaan hauskuuttaakseen ja itkettääkseen yleisöään.

Johanna Schulze pelotteli lapsia ilkeänä noita-akkana. Enkelin suojeluksessa lapset kuitenkin pelastuvat. Knusperhexe, noita-akka, saa palkkansa paistamalla loppuhuipennukseksi itse ruskeaksi piparkakuksi.

Marie oli varma, että noitaa esittävässä Johanna Schulzessa oli aineksia suurempiinkin rooleihin. Hänen äänensä laajentuisi aikaa myöten, ja hänestä voisi kehittyä mittava dramaattinen sopraano.

Kun Marie muisteli Johannan vaikeaa alkutaivalta koulussa, oli suorastaan ihme, miten paljon Johanna oli kehittynyt noista ajoista. Ja olihan Mariella itselläänkin ollut sormensa pelissä. Johanna ei selvästikään ollut unohtanut opiskelutoverinsa tarjoamaa apua. Noiden kahden nuoren naisen välillä oli lämmin toverillinen suhde.

Johanna ei enää asunut Bettinan alivuokralaisena. Hän asui tilapäisesti Hannoverissa, missä hänellä oli tiedossa joitakin pienempiä tehtäviä sikäläisessä oopperassa. Marie toivoi jonkun kelvollisen nuoren miehen ymmärtävän Johannan ansiot. Hän ei kenties ollut maailman kaunein nuori nainen, mutta hänellä oli suuri lämmin sydän.

Jenasta valmistunut Franz Steffens oli perinyt Berliiniin lähteneen Rudolf Steinerin vapaaksi jääneen tutkijapaikan Schiller-Goethe-arkistossa.

Weimarissa viettämiensä kuuden vuoden aikana Steiner oli ollut esillä esitelmöitsijänä. Hänellä oli liikkunut taiteilijapiireissä ja tuntenut monia huomattavia henkilöitä. Hän oli saanut aikaan useita suuria töitä kuten kirjoituksensa Wahrheit und Wissenschaft, Totuus ja tiede, Die Philosophie der Freiheit, Vapauden filosofia, kirjan Friedrich Nietzsche, ein Kämpfer gegen seine Zeit, Nietzsche, taistelija omaa aikaansa vastaan ja lopulta myös Goethe-työnsä Goethes Weltanschauung, Goethen maailmankatsomus.

Rudolf Steinerin Weimarin vuosina vain harvoilla oli ollut käsitystä siitä, mihin tämä älykäs ja kiehtova persoonallisuus myöhemmin yltäisi, että hän nousisi maailmanmaineeseen uudenlaisten kasvatustietojen ja uudenlaisen koululaitoksen kantaisänä ja ideologina.

Myöhemmin kuultiin, ettei Steiner ollut kovin onnellinen Weimarin vuosinaan. Hän oli valittanut sitä, että ihmiset

puhuivat vain sellaista, mitä heidän arvoasteikkonsa hierarkiassa edellytti. Vapauden ja henkisen vireyden ilmapiiri tässä Goethen perintökaupungissa oli hänen kokemuksensa mukaan ollut vain näennäistä.

Myös Franz Steffensillä oli kunnianhimoisia suunnitelmia, eikä hän ollut suinkaan varma, haluaisiko hautautua arkistoon vuosiksi, mutta saadakseen vasta avioituneena varmat kuukausitulot hän oli ottanut paikan vastaan.

Bettina ihmetteli, mitä tutkimista Goethessa tai Schillerissä vielä on. Luulisi aiheen olevan loppuun kalutun.

Franz selitti arkistojen olevan laajat, jo niiden järjestyksessä pitämisessä oli oma työnsä. Tutkimusta ja selvittelyä riittää sadoiksi vuosiksi.

- En silti aio kivettyä pölyiseksi tutkijaksi loppuiäkseni. Franz selitti haluavansa luoda jotain omaa, uutta ja pysyvää.

Teatterirakkautta

Koloratuuritähti Nanette Strobl oli loistanut päättyneellä kaudella hienostokurtisaani Violetta Valeryna Verdin La Traviatassa ja Taikahuilun Yön kuningattarena. Moritz Gautenberg, Nanetten entinen rakastettu, oli esittänyt Violettan rakastajaa Alfredia. Oliko Gautenberg myös hänen nykyinen rakastettunsa? Kysymys askarrutti weimarilaista yleisöä.

Marie tiesi, että Nanette ja Robert Wieland olivat tavanneet erilaisissa yhteyksissä ja selvittäneet välejänsä. Robert nähtiin entistä useammin hovioopperan nuoren laulajattaren Adele Clausonin seurassa.

Robert Wieland oli tullut Berliinistä Weimariin säestääkseen Nanette Strobliä teatterikauden avajaiskonsertissa ja Kultaisessa Rinkelissä järjestetyssä kahvikonsertissa. Kuten odottaa saattoi, kahvikonsertti oli kerännyt runsaan yleisömäärän, niin paljon ihmisiä, että oli järjestettävä toinen, ylimääräinen tilaisuus, heti perään.

Uudenvuoden jälkeen Nanette Strobl oli matkustanut New Yorkiin. Hän oli saanut Metropolitan-oopperasta niin rahakkaan tarjouksen, ettei hänellä ollut varaa kieltäytyä siitä.

Myös Moritz Gautenbergiä oli houkuteltu Amerikkaan, mutta toistaiseksi häntä sitoi Weimariin Don Jose Carmenissa. Luultavasti hän esiintyisi myös mestariampuja Maxina Carl Maria von Weberin Taika-ampujassa.

Nanette oli lupautunut laulamaan kesäkaudella Monte Carlon ja Nizzan oopperoissa. Mukaansa hän oli saanut houkutelluksi Gautenbergin, joka olikin hänelle ihanteellinen pari näyttämöllä.

Monte Carlo ja Nizza olivat muodikkaita raharikkaiden lomapaikkoja. Siellä esiintyivät hyvin palkatut huippuesiintyjät, jotta vaativien lomanviettäjäiden tarpeet voitaisiin tyydyttää parhaimmalla tarjolla olevalla laatuvihteellä.

Nanette Strobl ja Moritz Gautenberg olivat niin ulkoisesti kuin äänellisesti loisteliaa pari. He olivat yhdessä melkein suosituimpia kuin erikseen. Jos Gautenberg olisi seurannut Nanettea New Yorkiin, heistä olisi ennen pitkää tullut kuuluisia ja rikkaita.

Gautenbergin oli ratkaistava, halusiko olla suositun duoparin toinen osapuoli vai luoda itsenäistä uraa vanhalla mantereella taiteellisesti vaativissa tuotannoissa. Gautenberg oli valinnut jälkimmäisen.

Luultavasti hänen mielestään ei olisi kovin viisasta tässä vaiheessa perustaa uraa helpolle nousujohteiselle suosiolle, joka saattaisi kuitenkin myöhemmin tuoreuden ja ikääntymisen myötä kääntyä itseään vastaan. Sillä mikä onkaan surullisempaa kuin nuoruutensa menestyksiin jämähtänyt taiteilija.

Se, ettei Gautenberg ollut seurannut Nanettea Amerikkaan, sai ihmiset spekuloidaan, että Gautenberg oli kiinnostuneempi rouva von Schaunista kuin koloratuuritähdestä. Miksi hän muuten kieltäytyisi niin

rahakkaasta tarjouksesta, jonka vain amerikkalainen taidelaitos saattoi tehdä.

Marie ei rohjennut ajatella, että Gautenberg olisi jäänyt Weimariin vain hänen takiaan. Oliko kyseessä aito ihastuminen tai sittenkin vain se ikaikainen sääntö, että teatterissa rakastavat parit ennemmin tai myöhemmin joutuivat rooliensa pauloihin? Ja olihan se melkein pakkotilanne, sillä on vaikea näytellä rakastunutta, jos inhoaa vastapeluriaan.

Kilpailevat Paminat

Gautenberg olisi saanut prinssi Taminon osan Taikahuilussa, mutta hän oli kieltäytynyt siitä. Syyksi hän oli ilmoittanut sen, että Taminon rooli oli liian imelä hänen makuunsa.

- Jos kerran on joutunut Taminoksi, on aina Tamino, romanttinen prinssi, eikä juuri muuta, Gautenberg perusteli Marielle kieltäytymistään. Saa olla Tamino kyllästymiseen asti. Suosittu Taikahuilu oli oopperoiden ikuisuusprojekti.

Eivät edes ihastuttavat Paminat saaneet Gautenbergia taipumaan prinssi Taminoksi.

Elisabeth Acker oli säteillyt Paminana Weimarin hovioopperassa, mutta saatuaan esiintymistarjouksia Linden-oopperassa kotikaupungissaan Berliinissä hän halusi luopua Paminasta.

Paminan osaa tarjottiin Marielle. Marie ajatteli ensin kieltäytyä, sillä hänellä oli töitä yllin kyllin, mutta ajateltuaan asiaa häntä alkoi kiehtoa uusi tyttörooli, varsinkin kun hänellä saattaisi myöhemmin olla hyötyä siitä, että myös Pamina oli hallussa.

Marie oli nähnyt Taikahuilun niin monta kertaa, että osasi roolin hyvin ennen ensimmäistäkään harjoitusta.

Paminan aaria: "Ach, es ist verschwunden, ewig hin mein ganzes Glück." Ah, olet mennyt iäksi, koko onneni" tuottaa vaikeuksia kenelle tahansa laulajalle. Se vaatii huilumaisen kepeää äänen liitelyä kapeassa korkeudessaan. Marielle se

oli haaste, koska hänellä oli hieman raskaampi ääni kuin Elisabethilla.

Elisabeth Acker oli hyvin kunnianhimoinen ja jaksoi harjoitella ja hioa vaikeita paikkoja täydellisyyttä hipoviksi. Elisabethin rinnalla Marie oli lähes laiska harjoittelija. Hän loisti enemmän luontaisilla kyvyillään omaksua erilaisia tyylejä ja päästä nopeasti käsiksi roolihahmojensa sisäiseen elämään.

Saman äänityypin edustajina Marie ja Elisabeth kilpailivat samoista rooleista. Toisaalta he olivat toisistaan erottuvia persoonia. Elisabeth oli lyyrisen hienostunut, kun Marie taas oli rohkeampi, kokeilevampi ja loisti näyttelijäntaidoillaan.

Berliinin Linden-oopperassa tulisi vuodesta 1899 olemaan Richard Straussin kotinäyttämö. Strauss oli pyytänyt Marieta esiintymään Berliinissä Lolana. Marie ei uskonut Elisabethin sopivan Lolaksi, sillä se vaatii verevämpää laulajaa.

Marie koki olevansa vahvoilla Richard Straussin suhteen. He olivat tehneet jo vuosia töitä yhdessä, ja Marie saattoi hyvällä syyllä liittää hänen nimensä opettajiensa joukkoon.

Marie oli jo kauan sitten oivaltanut, ettei hänen kannattanut olla huonoissa väleissä toisten laulajien kanssa, olivat nämä hänen kilpailijoitaan tai ei. Siispä hän oli aina ystävällinen Elisabethille ja kehui tätä aina kun oli aiheita.

Elisabethin ja Helmuth Voigtin vuosien kestänyt seurustelu oli lopullisesti päättynyt. Tuttavat olivat jo menettäneet toivonsa von Voigtin suhteen. Kaikki hänen naissuhteensa tuntuivat kuivuvan kasaan. Hänelle ei tuntunut kelpaavan juuri kukaan. Vai oliko niin, ettei von Voigt kelvannut kenellekään?

Tuskin siitä oli kysymys, sillä Voigt oli erittäin muodikas gynekologi. Seurapiirirouvat ja neitokset veivät mielellään hänelle rahansa. Varakkuus, titteli ja sosiaaliset taidot olivat hänen valttikorttinsa ja tehosivat useimpiin naisiin.

Kuin minun Clarani

Aina kun Marie ja Robert olivat yhtä aikaa Weimarissa, he käyttivät aikaansa musisoidakseen yhdessä. Ohjelmisto oli laajentunut Gustav Mahlerin ja Edvard Griegin sävellyksillä.

Robert Wielandin oleskelu kaupungissa oli nostanut esille vanhan puheenaiheen, Clara Jacobin arvoituksellisen kuoleman.

Ihmetystä oli herättänyt Marie Rosenerin tyttären nimivalinta, sillä olihan Wieland nähty hukkumistapausta edeltäneenä aikana usein myös Marie Rosenerin seurassa.

Robert kävi usein katsomassa kummityttöään Claraa. Tyttö oli hurmannut hänetkin suurilla sinisillä silmillään. Clara muistutti sitä paitsi ulkoisesti hämmästyttävästi hänen Claraansa, jonka mukaan lapsi oli saanut nimensä. Clara vaikutti kiltiltä lapselta, tyytyväiseltä omassa pienessä olemuksessaan.

Robert odotti innolla, että Marie tulisi Berliiniin ja ottaisi tytön mukaansa. Robertilla olisi aikaa ja kärsivällisyyttä hoitaa lasta Marien ollessa teatterissa. Marie ei oikein uskonut, että Wilhelm antaisi hänen ottaa lapsen mukaansa.

Usein Marielle tulivat mieleen varhaiset ajat. He olivat olleet kuin kaksi uteliasta lasta, tutkimusmatkailijaa, jotka etsivät lauluista kosketuspintaa omiin tunteisiinsa. Kaikki polut olivat olleet avoinna.

Claran kuolema oli luonut pysyvän varjon viattomuuden ilmapiiriin, portit olivat sulkeutuneet, he olivat päätyneet umpikujaan. Vaikka he olivat vapaita, he eivät kuitenkaan olleet vapaita.

Marie Rosenerin edesottamukset aiheuttivat päänvaivaa weimarilaisille. Liikkeellä oli ollut juoruja, että pojan todellinen isä olisi joko Robert Wieland tai eräs nuori mies nimeltään Franz Burmeister. Olihan nuori rouva nähty molempien seurassa ennen salaperäistä katoamistaan.

Laulajatar oli kuitenkin tehnyt näyttävän paluun, ja avioliitto oli jatkunut kuten ennenkin.

Mutta pian nuori laulajatar jo oli lähtenyt Hampuriin, Bergeniin ja pian myös Dresdeniin ja palannut kotiinsa